

Steder og med forskjellig Bægt. Jeg kan ikke troe, at det har noget egentlig Stort at betyde, om man paalægger disse Mænd Besværet med at angive Bægten, jeg skulde slet ikke have Noget derimod, dersom det blev angivet pr. Lønde; thi det vilde Enhver forstaae; her derimod paalægges man dem at angive Noget, som man ikke forstaaer. Meningen med Capitelstarten er at finde Gjennemsnittpriisen, hverken den høieste eller laveste Priis paa Kornet, og det troer jeg ogsaa man opnaaer ved den sædvanlige Angivelse af Folk, som vide, hvad der er solgt paa de og de Steder til de og de Priser. Dersom den ærede Forslagsstiller troer, at dette kan søres igennem, saa skal jeg ikke have Noget derimod; men jeg ønsker, at han vil sørge for, at der bliver opgivet en virkelig danst Bægt og ikke denne fremmede, for de fleste egentlig ubekjendte Bægt.

C. C. Møller: Jeg tillod mig under denne Sags første Behandling at henvise til den Betænkning, som ifjor var afgiven men saa seent, at Sagen ikke kunde komme til 2den Behandling. Imidlertid er jo Tiden os gunstig for nærværende Dødblik; da vi saa nyligt have haft Ferie, kan jeg deraf see, at vi ogsaa have Leilighed til nu at yttre os vidtløftigere om denne Sag, og jeg haaber, at den ærede Forsamling ikke vil trættes ved, at jeg gennemgaaer Hovedpunkterne af den Minoritetsbetænkning, som jeg ifjor afgav. Denne angaaer for det Første Personerne, og jeg vil da begynde med det, som det synes at Enkelte finde anstødeligt, nemlig at Præsterne, som selv ere Tiendetagere, skulle være med at afgive Botum til Capitelstarten. Jeg maa gjøre opmærksom paa, at der som bekjendt er tre Tiender, nemlig Kirketiende, Kongetiende og Præstetiende. Med Hensyn til Kongetienden kan der ikke godt tænkes nogen Repræsentant for den, som kunde opgive Botum til Capitelstarten, da den tildeels er skænket til Embeder og milde Stiftelser. Med Hensyn til Kirketienden, da er den i Reglen i Herremændenes, Godseiernes Hænder, og der har ogsaa tidligere her i Salen været gjort Forslag om, at Godseierne skulde opgive Botum til Capitelstarten.

Derimod kan jeg ikke have Noget at indvende, jeg har ikke Noget imod, at Godseierne opgive Botum, saalidt som jeg har imod, at Sogneforstanderskaberne gjøre det, men det jeg har imod, er at gjøre en Forandring i det Bestaaende, naar man finder, at dette er ret og billigt. Den 3die Tiende er Præstetienden og da Sognepræsterne boe over hele Landet, er det ganske naturligt, at Præsterne ere kaldede til at opgive deres Botum til Capitelstarten. Man vil ogsaa finde, at det altid har været saaledes, men nu finde Udskillige, at der kunde være Fristelse for Præsterne til at opgive et høiere Botum end det, der virkelig har været de glængste Priser i Egnen. Jeg troer imidlertid virkelig, at det er en Uret, man begaaer imod Præsterne; jeg troer ikke at Præsterne ville opgive et høiere Botum, end der virkelig i den Egn er Værdien af gode, sunde Handelsvarer, og det er det, som Tiendeforeningerne hjemle dem Ret til. Desuden ere Præsterne undergivne en meget stor Control, dersom det ogsaa skulde finde Sted, at en Enkelt kom til at opgive et høiere Botum, end der kunde synes ret og billigt, idet Fremgangsmaaden er den, at Stiftsøvrigheden da sender det tilbage til Præsten og forespørger hos ham, hvad der har bevæget ham til at opgive et høiere Botum end det, man ellers i Almindelighed har modtaget fra de andre Præster. Det er saaledes mig bekjendt, at da Havrepriserne i Korsør for to Aar siden vare meget høie paa Grund af, at Jernbanen blev anlagt, saa havde Sognepræsten i Korsør opgivet et Botum til Capitelstarten for Havre, som syntes altfor høi, hvilket havde tilfølgende, at Stiftsøvrigheden sendte det tilbage og forespurgte, hvad der havde begrundet dette høiere Botum, og Præsten fik derved Leilighed til, understøttet af Kjøbmandenes Attester, at oplyse, at der havde været en høiere Priis paa Havren i Korsør og Omegn end paa noget andet Sted i det øvrige af Sjællands Stift. Det er altsaa den Control, Præsterne ere undergivne, at Stiftsøvrighederne sende Botuarne tilbage, naar de forekomme dem for høie, men dernæst ere Præsterne ogsaa undergivne en anden Control, nemlig Offentligheden og det er en Control som har en meget stor Betydning, thi der er naturligvis